

Glažovna

Kazalo

- 01 UVODNIK

- 02 RABA UMETNE INTELIIGENCE – PRILOŽNOST ALI PAST ZA DIJAKE?

- 03 VPLIV TEHNOLOGIJE NA MOŽGANE

- 04 UMETNA INTELIGENCA V ŠOLI

- 05 GIBANJE - SKRIVNOST DOBREGA POČUTJA

- 06 POMLADNO DOGAJANJE

07

TEDEN NAKITA

08

PREBRANO.
PREVERJENO.
PRIPOROČENO.
Priporočilo knjige

09

UREDNIKA SE POGOVARJA

10

ZGODILO SE JE V APRILU IN MAJU

11

DATUMI MATURE

Uvodnik

Drage bralke, dragi bralci,

pomlad je čas novih začetkov, prebujanja narave in sveže energije. To simbolizira tudi Vesna, slovanska boginja pomladi, ki krasí naslovnico naše tokratne številke. Vesna nas spominja, da je pomlad popoln čas, da se tudi sami "prebudimo" iz zimskega spanca – tako telesno kot miselno.

V spomladanski številki se ukvarjamo s pomembno, a pogosto spregledano temo – pomen gibanja in skrbi za naše možgane – da jih tu in tam tudi malo "kravžljamo". V svetu, kjer nas vsakdan hitro potegne v sedenje pred ekrani in nenehno hitenje, pogosto pozabimo, kako močno sta povezana naše telesno zdravje in duševno stanje. Razgibano telo je pomembno ne samo za zdravje, ampak tudi za boljše počutje, boljšo koncentracijo in več ustvarjalnosti. Naši možgani pa potrebujejo izzive, zanimanje in nove izkušnje, da ostanejo "v formi".

Zato vas želim spodbuditi, da vsak dan naredite nekaj zase: pojdite na sprehod, ukvarjajte se s športom, rešite kakšno uganko, preberite zanimiv članek oziroma knjigo ali pa s starši ali prijatelji odigrajte kakšno družabno igro.

Naj vas ta številka spomni, kako pomembno je skrbeti za telo in um ter si vzeti čas zase.

Uživajte v branju!

Ana Cesar
UREDNIKA

RABA UMETNE INTELIGENCE – PRILOŽNOST ALI PAST ZA DIJAKE?

Umetna inteligenca (UI) je danes skoraj povsod. Ko iščemo podatke na spletu, pišemo e-pošto, seminarske naloge, uporabljamo prevajalnik, delamo domačo nalogo, se pogosto obrnemo na umetno inteligenco, pa naj bo to ChatGPT, Deepseek, Grok ali Gemini. Postala je nepogrešljiv del našega vsakdana, zato je treba razumeti, kaj je in kako jo je najbolje uporabljati.

Kaj umetna inteligenca pravzaprav je in kako deluje?

Gre za področje računalništva, ki razvija sisteme, sposobne opravljati naloge, kot so razumevanje besedila, prepoznavanje slik, odločanje ali učenje iz podatkov.

Poznamo več glavnih vrst umetne inteligence, ki opravljajo različne naloge, na primer odkrivanje napak, ustvarjanje novih besedil ali slik, prepoznavanje fotografij in govora.

Kdo vse uporablja umetno inteligenco?

Zanimivo je, da se umetna inteligenca danes uporablja na zelo različnih področjih: zdravniki z njeno pomočjo odkrivajo bolezni, znanstveniki z jo uporabljajo pri raziskovanju vesolja, umetniki z njo ustvarjajo digitalno umetnost. Strokovnjaki napovedujejo, da bo v prihodnosti našla svoje mesto v večini poklicev.

Za dijake je umetna inteligenca lahko zelo koristna, saj pomaga razložiti zahtevno snov na bolj preprost način, pripravi povzetke dolgih besedil, pomaga pri učenju tujih jezikov, ponuja ideje za predstavitve in napiše osnutek eseja ali govor. Včasih lahko deluje skoraj kot osebni učitelj, ki je na voljo ves čas.

Je umetna inteligenca res samo dobra ali ima tudi slabe strani?

Njene prednosti so zagotovo prihranek časa, prilagajanje razlage, sveže ideje. Po drugi strani pa so njene slabosti informacije, ki niso vedno točne ali preverjene. Težava nastane, ko dijaki preprosto kopirajo odgovore brez razumevanja.

Prepogosta uporaba lahko privede do zmanjšanja samostojnega razmišljanja in slabše globlje razumevanje. Saj veste, kaj pravijo: Česar ne uporabljaš, to izgubiš. Poleg tega pa se poraja vprašanje, če je pametno vnašati svoje podatke.

Kritična raba je v digitalni dobi ključnega pomena.

Kritična raba pomeni, da informacije preverimo v drugih virih, razmislimo o njihovi smiselnosti in jih uporabimo le kot pomoč pri razumevanju. Če dijaku razlaga v šoli ni dovolj, si pa ne želi plačati inštrukcij, je UI dobra alternativa. Dijaki bi morali umetno inteligenco uporabljati pri učenju za dodatno razlago ali pripravo vprašanj za ponavljanje, nato pa naloge rešiti samostojno.

Nasveti za uporabo v praksi:

1. Nikoli ne vnašaj osebnih podatkov.
2. Najprej poskusi nalogo rešiti sam, šele nato preveri rešitev ali prosi za pomoč.
3. Vedno preveri pomembne informacije v učbeniku ali drugih zanesljivih virih.
4. Na koncu se vprašaj, ali snov res razumeš ali si le prepisal rešitev.

Še en praktični nasvet: Namesto da napišeš zahtevo "Napiši mi esej o podnebnih spremembah", raje vprašaj "Pojasni mi glavne vzroke podnebnih sprememb in podaj tri nasprotujoča si mnenja strokovnjakov." Potem sam napiši besedilo.

Umetna inteligenca je lahko izjemna priložnost za učenje, če jo uporabljamo premišljeno. Ko jo začnemo prepogosto izkoriščati kot bližnjico, postane škodljiva in nas oropa izzivov, napredka. V prihodnosti bo še bolj prisotna, zato je moramo že zdaj razmisliti o pravilni uporabi tehnologije, ki nas obkroža vsak dan.

Sami odločamo, ali bo UI za nas priložnost ali past.

Špela Petelinšek, 4. c

VPLIV TEHNOLOGIJE NA MOŽGANE

Obvestilo. Zvok. Hiter pogled na telefon – in kar naenkrat mine več časa, kot smo nameravali. V današnjem času si življenja brez tehnologije skoraj ne znamo več predstavljati. Telefon imamo ves čas pri sebi, uporabljamo ga za šolo, komunikacijo in zabavo. Prav zato se vedno pogosteje pojavlja vprašanje, kakšen vpliv ima tehnologija na naše možgane.

Po eni strani ima tehnologija veliko prednosti. Omogoča nam hiter dostop do informacij, kar pomeni, da se lahko veliko naučimo v zelo kratkem času. Če nečesa ne razumemo, lahko hitro poiščemo razlago ali si ogledamo video, ki snov predstavi na bolj enostaven in zanimiv način. Poleg tega nas povezuje z ljudmi po vsem svetu, omogoča sodelovanje in izmenjavo idej, kar je še posebej pomembno pri šolskem delu.

Kljub temu pa ima tehnologija tudi negativne učinke, predvsem če jo uporabljamo preveč. Ena izmed največjih težav je zmanjšana koncentracija. Stalna obvestila, sporočila in kratki videi prekinjajo našo pozornost, zato se težje osredotočimo na nalogo. Možgani se navadijo na hitro menjavanje informacij, kar otežuje daljše in bolj poglobljeno razmišljanje. Poleg tega tehnologija vpliva tudi na naše počutje. Na družbenih omrežjih pogosto vidimo le najboljše trenutke iz življenj drugih ljudi, kar lahko vodi v primerjanje in občutek nezadovoljstva. Čeprav vemo, da to ni popolna realnost, lahko vseeno vpliva na našo samozavest. Pomemben vpliv ima tehnologija tudi na spanec. Veliko mladih uporablja telefon tik pred spanjem, kar zaradi modre svetlobe vpliva na izločanje melatonina. Zaradi tega težje zaspimo, naš spanec pa je slabše kakovosti. Posledično smo naslednji dan bolj utrujeni, manj zbrani in težje sledimo pouku. Na koncu lahko rečemo, da tehnologija sama po sebi ni slaba, vendar je pomembno, kako jo uporabljamo. Če jo uporabljamo zmerno in premišljeno, nam lahko pomaga pri učenju in vsakdanjem življenju. Če pa z njo pretiravamo, lahko negativno vpliva na naše možgane, koncentracijo in počutje.

Sara Amon, 2. a

UI V ŠOLI: DIGITALNI ZAVEZNIK, NE SOVRAŽNIK

V zadnjem letu se šolski hodniki in učilnice soočajo z novo realnostjo – vzponom umetne inteligence. Medtem ko nekateri učitelji in starši v njej vidijo le grožnjo za potapljanje v lenobo, se moramo vprašati: ali ni čas, da šolstvo preneha tekrovati s tehnologijo in jo začne raje uporabljati v svoj prid? Uporaba UI pri šolskem delu prinaša številne prednosti, ki presegajo zgolj hitro pisanje nalog.

Prvi in morda najmočnejši argument je personalizacija učenja. Vsak učenec nima istega tempa ali načina razumevanja snovi. UI lahko deluje kot osebni tutor, ki nam zapletene fizikalne zakone ali zgodovinske dogodke razloži na način, ki nam je blizu, in nam ponudi dodatne vaje tam, kjer smo šibki.

Drugi argument je ta, da je izjemno orodje za spodbujanje ustvarjalnosti in premagovanje strahu pred prazno stranjo. Namesto da ure in ure strmimo v prazen zaslon, nam lahko UI pomaga pri viharjenju možganov (brainstormingu), predlaga strukturo eseja ali ponudi različne zorne kote določene problematike, ki jih sami morda ne bi opazili.

Tretji argument se nanaša na učinkovitost pri raziskovanju. Prebijanje skozi tisoče spletnih strani pri iskanju specifičnih informacij je zamudno. UI lahko v nekaj sekundah povzame ključne točke obsežnih člankov, kar nam omogoča, da več časa posvetimo kritični analizi podatkov namesto zgolj iskanju informacij.

Četrto, ne smemo pozabiti na pripravo na prihodnost. Trg dela se spreminja in znanje uporabe UI bo postalo osnovna digitalna pismenost, podobno kot uporaba Worda ali iskalnika Google. Z uporabo teh orodij v šoli se naučimo njihove etične in odgovorne uporabe.

Mnogi profesorji trdijo, da bo uporaba UI povzročila, da bodo učenci prenehali razmišljati s svojo glavo in bodo le kopirali odgovore. Čeprav je nevarnost zlorabe realna, jo lahko zlahka ovržemo z ustrežno spremembo sistema. Namesto da šola preverja le končne rezultate, bi morala ocenjevati proces, kritično presojo odgovorov, ki jih poda UI, in njihovo nadgradnjo. UI je le orodje – tako kot kalkulator pri matematiki, ki nam ni vzel znanja računanja, ampak nam je omogočil reševanje kompleksnejših problemov.

Za konec, umetna inteligenca ni čarobna palica, ki bo naredila vse namesto nas, je pa močan motor, ki lahko pospeši naše učenje. Če jo sprejmemo kot partnerja, bo šolsko delo postalo bolj dinamično in prilagojeno sodobnemu času.

Zakaj zagovarjam to stališče? To stran sem izbrala, ker verjamem, da je tehnološki napredek neizbežen. Namesto da se ga bojimo ali ga prepovedujemo, se moramo naučiti, kako ga uporabiti za lasten razvoj in boljšo pripravljenost na svet, ki nas čaka po šoli.

Manica Maja Božičnik, 3. c

GIBANJE - SKRIVNOST DOBREGA POČUTJA

Hej, poznaš tiste dneve, ko se ti res nič ne da? Ko si brez energije, te vse malo moti, se ne moreš zbrati za učenje in zvečer sploh ne moreš zaspati? No, velikokrat je razlog čisto preprost – premalo gibanja. V šoli presedimo ogromno časa, potem pa doma še naprej sedimo – ob telefonu ali računalniku. Hitro se zgodi, da se skoraj cel dan sploh ne premaknemo. In potem ni čudno, da smo utrujeni, slabe volje in brez prave motivacije.

Dobra novica pa je, da za spremembo ne rabiš narediti nič posebnega. Že malo gibanja lahko naredi veliko razliko. Ko se začneš gibati, se telo "zbudi". Srce začne biti hitreje, kri hitreje kroži in dobiš več energije. Ampak najbolj zanimivo se zgodi v glavi. Med gibanjem se sproščajo snovi, zaradi katerih se počutiš boljše, bolj sproščeno in manj pod stresom. Zato si po sprehodu ali športu pogosto boljše volje kot prej.

Gibanje pa ne pomeni samo treninga ali telovadbe v telovadnici. Lahko je čisto nekaj preprostega:

- ☞ sprehod s prijatelji ali psom,
- ☞ kolesarjenje,
- ☞ ples v sobi ob najljubši glasbi,
- ☞ igra z žogo,
- ☞ plavanje ali pa samo hoja v naravi.

Ena najbolj podcenjenih stvari je navaden sprehod. Že 20 do 30 minut na dan lahko izboljša razpoloženje in pomaga, da se malo "odklopiš". Če greš na sprehod zvečer, lahko celo lažje zaspiš.

Ni treba, da spremeniš vse naenkrat. Dovolj so majhni koraki:

- ☞ namesto dvigala uporabiš stopnice;
- ☞ greš kdaj peš ali s kolesom;
- ☞ med učenjem narediš kratek odmor in se malo sprehodiš;
- ☞ greš s prijateljem na sprehod, namesto da samo sedita.

Sčasoma opaziš razliko – več energije, boljše počutje, lažje učenje in boljši spanec. Popolnost ni potrebna. **Samo začni.**

Hema Marič, 1. c

POMLADNO DOGAJANJE

Pomlad je že v polnem teku in prinaša daljše dni, več energije in – kar je za nas dijake verjetno najpomembneje – tudi pestro dogajanje tako v Rogaški Slatini kot drugod po Sloveniji. Če še ne veste, kam se odpraviti v prostem času, je tu nekaj idej za vas.

Tudi letos je v Šentjurju med 10. aprilom in 3. majem potekal tradicionalni Šentjurjev sejem, ki vsako leto privabi veliko obiskovalcev. Na njem je bilo mogoče najti izdelke domače obrti, kulinarčne dobrote, čebelarke pridelke in druge zanimive izdelke.

Takšni dogodki so vedno dobra priložnost za sprehod, druženje in podporo lokalnim ustvarjalcem.

V maju se dogajanje nadaljuje tudi v Celju, kjer se ob lepem vremenu odvijajo koncerti in dogodki na prostem, predvsem v mestnem jedru in okolici Celjskega gradu, zlasti ob koncih tedna po 10. maju.

Aprila smo si lahko v Slovenskih Konjicah ogledali stand-up predstavo Ženske brez filtra, ki je poskrbela za veliko smeha in sproščen večer. Tudi v maju se po Sloveniji odvijajo podobne komične predstave, predvsem v drugi polovici meseca.

Za športne navdušence je bila zanimiva tudi košarkarska tekma 13. aprila v Rogaški Slatini, kjer je domača ekipa pokazala borbena igro. V maju pa se športno dogajanje še stopnjuje.

Med bolj znanimi dogodki sta Tek trojk in pohod ob žici.

Med večjimi športnimi dogodki je tudi Maraton treh src, ki bo letos potekal 16. maja v Radencih. Gre za enega največjih rekreativnih tekaških dogodkov v Sloveniji, kjer lahko sodelujejo tako izkušeni tekači kot začetniki, zato je odlična priložnost za gibanje in druženje. Poleg tega se med 15. in 20. majem po Sloveniji odvijajo tudi različni rekreativni teki in športne prireditve, namenjene mladim.

Poseben kulturni poudarek v maju predstavlja mednarodni dan muzejev, ko imajo številni muzeji po Sloveniji brezplačen vstop. Letos bodo slovenski muzeji odprli svoja vrata 17. maja. To je odlična priložnost za obisk razstav, ki jih morda drugače ne bi obiskali.

V Kozjem in Šmarju pri Jelšah pogosto potekajo manjše prireditve, sejmi in kulturni dogodki, predvsem ob koncih tedna po 10. maju, ko je več dogajanja na prostem.

Eden večjih je Festival ljubiteljske kulture, ki poteka med 15. majem in 15. junijem, in vključuje številne koncerte, predstave in razstave tudi na Kozjanskem.

Ljubitelji kulinarike lahko obišejo Odprto kuhno, ki poteka ob petkih, in ponuja hrano z vsega sveta.

Za glasbene navdušence pa se v drugi polovici maja, predvsem po 20. maju, začne sezona koncertov in festivalov na prostem, ki se nato nadaljuje v poletje.

Pomlad torej ponuja veliko priložnosti za druženje, gibanje in nova doživetja. Ne glede na to, ali vas zanima glasba, šport, kulinarika, kultura ali samo sproščen sprehod s prijatelji, se bo zagotovo našel dogodek, ki vam bo polepšal dan.

Marija Fric, 2. a

TEDEN NAKITA

Kaj pravzaprav je teden nakita?

Teden nakita je poseben večdnevni dogodek, posvečen umetnosti oblikovanja in izdelave nakita. Gre za prireditve, na kateri se predstavljajo sodobni in tradicionalni kosi nakita z umetniškim in eksperimentalnim pristopom.

Zakaj se teden nakita organizira?

Teden nakita se organizira z namenom promocije oblikovalcev nakita – tako uveljavljenih kot tudi mladih, ki šele vstopajo na svojo ustvarjalno pot. Dogodek spodbuja kreativnost, inovativnost in omogoča predstavitev različnih tehnik ter aktualnih trendov nakita.

Pomemben del dogodka je tudi povezovanje z oblikovalci iz drugih držav, kar omogoča mreženje in izmenjavo idej.

Kaj se dogaja na tednu nakita?

Na tednu nakita potekajo razstave, predavanja in delavnice oblikovanja nakita v različnih tehnikah. Naša šola izvaja delavnico oblikovanja nakita nad gorilnikom, poleg tega pa v galeriji pred steklarskim laboratorijem pripravimo tudi prodajno razstavo nakita, ki je na ogled širši javnosti.

Kdo lahko sodeluje?

Na Slovenskem tednu nakita sodelujejo slovenski in tuji umetniki, oblikovalci, študenti in dijaki. Na naši šoli sodelujejo dijaki programa tehnik steklarstva, ki se z izdelavo nakita srečajo že pri praktičnem pouku.

Na letošnjo osrednjo razstavo v Center Rog v Ljubljani se je po izboru komisije uvrstila Korina Kotnik s kolekcijo brošk Tri skrivnosti. Ob tej priložnosti ji iskreno čestitamo za izjemen dosežek, saj je razstavljanje ob priznanih oblikovalcih z vsega sveta velik uspeh.

Njena kolekcija predstavlja broške iz stekla, kjer se drobni delci združujejo v subtilne fragmente obraza. Vsaka broška deluje kot skrivnostna sled identitete, ujeta med svetlobo in senco. Črna barva poudarja eleganco, skrivnostnost in globino, medtem ko igra beline in sivine ustvarja občutek gibanja, prefinjenosti in notranje dramatike.

Kolekcija je meditacija o skrivnostih, ki jih nosimo v sebi, in drobnih fragmentih, ki skupaj tvorijo celoto.

Razstave predstavljajo osrednji del tedna nakita. Na njih so predstavljeni unikatni, umetniški kosi, ustvarjeni na razpisano temo, ki pogosto raziskuje pojme, kot so identiteta, narava in materiali.

Letošnja tema je bila SNOV/PREOBRAZBA. Na to temo so dijaki Emanuela Cvetko, Korina Kotnik, Leo Čuš, Danaja Artnik Šuster in Rudi Pirman ustvarili nakit, ki je razstavljen v šolski galeriji. Tudi njim iskreno čestitamo.

Leo Čuš se predstavlja s prstani Krog življenja. Njegovo delo temelji na simboliki življenjskega kroga, kjer pot zaznamujejo vzponi in padci. Steklo mu daje moč in veselje na tej poti. Prefinjen preplet drobnih steklenih delcev in oblik ustvarja dinamiko ter poudarja edinstven ročno izdelan značaj. Emanuela Cvetko se predstavlja z uhani Rosa na kovini, kjer se hladna površina kovine v plamenu sreča s steklom. Nastane trenutek ravnovesja, kjer se krhkost poveže s trdnostjo. Nakit je poklon naravi in trenutku, ko se materiali združijo v harmoničen dialog.

V vitrini so predstavljeni tudi kosi nakita iz preteklih let, saj na naši šoli letos obeležujemo peto obletnico Slovenskega tedna nakita, kjer obiskovalci lahko vidijo sodobne pristope oblikovanja nakita iz stekla, ki ni le okras, temveč tudi izraz umetnosti in lepo darilo.

Vid Gramc, 3. d

Klepet s šolsko knjižničarko in profesorico informatike Sigrid Horvat

Na naši šoli poznamo profesorico Sigrid Horvat v dveh vlogah: v računalniški učilnici nas poučuje informatiko, ko pa želimo dobro knjigo, nam jo pomaga najti v šolski knjižnici.

Poklepetali sva o dobrih knjigah, bralnih navadah dijakov in kako bi mlade pripravili do tega, da bi večkrat vzeli v roke knjigo.

Zadnje čase se veliko govori o tem, da mladi premalo beremo oz. sploh ne beremo knjig. Se vam zdi, da to drži?

Res je, o tem danes veliko slišimo – v medijih, raziskavah in tudi v vsakdanjih pogovorih.

Tudi sama pri delu v šolski knjižnici opažam, da knjiga pogosto ni prva izbira za prosti čas.

Mladi danes berejo, vendar pogosto na drugačen način. Velik del njihovega branja predstavljajo digitalne vsebine in krajša besedila, saj živijo v okolju, kjer so informacije hitro dostopne in jih je zelo veliko.

Izziv pa je, kako jih spodbuditi tudi k daljšemu, poglobljenemu branju. Pametne naprave pri tem gotovo igrajo pomembno vlogo, saj ponujajo stalno dostopnost zabave in informacij. A mislim, da ni pošteno kriviti samo mladih – **bolj gre za spremembo načina življenja in okolja, v katerem živimo.**

Zato se mi zdi pomembno, da knjigo mladim približamo na način, ki jim je blizu, in da branje predstavimo kot **nekaj prijetnega**, ne kot obveznost. Ko najdejo pravo knjigo zase, se pogosto pokaže, da zanimanje za branje še vedno obstaja.

Kakšne so bralne navade naših dijakov? A si v glavnem izposojajo literaturo za šolsko delo ali opazate, da radi berejo tudi zase?

Na prvem mestu so zagotovo domača branja, saj so obvezna, zato po njih poseže največ dijakov. Pogosto pridejo tudi po literaturo za seminarske naloge, kar se mi zdi zelo pozitivno – še vedno prepoznavajo **vrednost zanesljivih, tudi tiskanih virov**. Seveda pa niso vsi bralni obiski povezani le s šolskimi obveznostmi. Imamo tudi dijake, ki sodelujejo pri **bralni znački**, kjer jih dodatno motivirajo ure OIV, in pa skupino tistih, ki berejo **iz lastnega interesa**. Ti se radi ustavijo v knjižnici tudi med odmori, **pokramljajo**, povprašajo za **priporočila** ali delijo svoje **bralne izkušnje** – takšni trenutki dajejo knjižnici poseben utrip.

Prav zato skušam branje spodbujati tudi na nekoliko drugačne, bolj igrive načine.

Letos sem pripravila dve bralni akciji, kjer so bile **knjige zavite kot presenečenje in opremljene le s kratkim namigom o vsebini**. Odziv dijakov in zaposlenih je bil zelo lep, kar kaže, da zanimanje za branje še vedno obstaja – le pritegniti ga je treba na pravi način.

Katere knjige si največkrat izposodijo?

Kot sem že omenila, si dijaki največkrat izposojajo domače branje, saj je povezano s šolskimi obveznostmi. V zadnjem času sta med bolj izpostavljenimi naslovi **Shakespeareov Hamlet** in **Vorancevi Samorastniki**. Seveda pa posegajo tudi po drugih knjigah, predvsem kadar jih pritegne priporočilo, zanimiva tema ali dobra izkušnja sošolcev. Takrat se hitro pokaže, da znajo izbrati tudi branje za lastni užitek, kar je vedno najlepše videti.

Pravijo, da branje knjig odpira nove svetove. Kaj vi menite, katere koristi prinaša branje?

Branje ima veliko koristi – **omogoča sprostitev, bogati besedni zaklad, spodbuja razumevanje in širši pogled na svet**. Z njim lahko "potujemo" v različne kraje, zgodovinska obdobja ali domišljajske svetove. Zato branje zagotovo ni izguba časa, temveč dejavnost, ki pomembno **prispeva k osebnemu razvoju**. Če bi vsak vsaj del časa, ki ga preživi na telefonu, namenil knjigi, bi to dolgoročno prineslo veliko pozitivnih učinkov – tako pri znanju kot pri zbranosti in razmišljanju.

Kaj najraje berete sami?

Moj najljubši žanr je že od nekdaj **fantazijska književnost**, saj rada odkrivam nove, domišljajske svetove, različna bitja in mitske pokrajine. Pogosto gre za zgodbe, kjer je v ospredju boj med dobrim in zlom, pri čemer dobro praviloma na koncu prevlada. Pri teh zgodbah mi je všeč tudi to, da kljub domišljajskemu svetu pogosto nosijo sporočila, ki jih lahko prenesemo v resnično življenje. Osebno me privlači predvsem občutek upanja in ideja, da se stvari lahko obrnejo na bolje – tudi če pot do tja ni enostavna. Za ta žanr je značilno tudi, da zgodba pogosto ne ostane le pri enem delu, ampak se nadaljuje v več knjigah. To mi je še posebej všeč, saj so fantazijski svetovi tako dodelani in mamljivi, da me vedno znova potegnejo vase. Več delov kot ima serija, tem bolje.

Katere knjige bi priporočili dijakom in zakaj prav te?

To je precej zahtevno vprašanje, saj smo si bralci zelo različni in nas privlačijo različni žanri. V knjižnici je zato priporočilo lažje, saj lahko izhajam iz tega, kaj posameznega bralca zanima in kakšne žanre rad bere. Lahko pa izpostavim nekaj naslovov, ki so mi zelo pri srcu. Med bolj znanimi so zagotovo **Harry Potter**, **Gospodar prstanov** in **Igra prestolov**, ki so že pravi fantazijski klasiki.

Med nekoliko manj znanimi, a zelo kakovostnimi deli je na primer trilogija **Hči dima in kosti** avtorice Laini Taylor, kjer na videz običajno gimnazijko Karou zajame vrtinec brezobzirne vojne med angeli in himerami v onstranstvu, v kateri spozna ljubezen, svoj pravi jaz ter se spopade z negotovo usodo.

Djakom bi lahko bila zanimiva tudi serija **Vampiriska akademija** avtorice Richelle Mead, saj se prav tako dogaja v šolskem okolju, zgodba pa govori o boju med slabimi (mrtvimi) in dobrimi (živimi) vampirji – strigoji in moroji.

Posebej bi izpostavila še **Ime vetra** Patricka Rothfussa, ki je izjemno bogato in dodelano fantazijsko delo in prva knjiga v trilogiji Kraljemorčeve kronike, kjer zgodbo pripoveduje Kvothe, skrivnostni rdečelasec z več imeni, mag, ženskar in ubijalec, junak, o katerem krožijo brezštevne bajke. Tretji del naj bi izšel letos in bralci ga že nestrpnost pričakujemo.

Sara Viktoria Novak, 4. a

PRIPOROČILO KNJIGE

Naslov: Čefurji raus!

Avtor: Goran Vojnović

Zakaj jo priporočam:

Ta knjiga mi je bila zanimiva predvsem zato, ker je napisana zelo neposredno in brez olupševanja. Govori o življenju najstnikov v Ljubljani, predvsem o tem, kako se nekateri počutijo, kot da nikamor ne spadajo. Meni je bilo všeč to, da je jezik precej podoben temu, kako se mladi dejansko pogovarjamo. Zgodba te hitro pritegne, ker imaš občutek, da bi se to res lahko dogajalo. Ni pa ravno lahkotna knjiga, ker odpira tudi resnejše teme.

Komu jo priporočam:

Priporočam jo srednješolcem, ki jih zanimajo bolj realne zgodbe in ne neke "olepšane" stvari. Pa tudi tistim, ki jih zanima, kako živijo drugi mladi.

Naslov: Pink

Avtorica: Janja Vidmar

Zakaj jo priporočam:

Knjiga govori o odraščanju, odnosih in prvih simpatijah. Ni pretežka za branje, zato sem jo hitro prebrala. Všeč mi je bilo, ker se lahko kar hitro najdeš v kakšni podobni situaciji ali pa vsaj razumeš, kako se liki počutijo. Zgodba pokaže, da je lahko včasih vse skupaj kar zmedeno, ampak se na koncu iz tega nekaj naučiš.

Komu jo priporočam:

Priporočam jo najstnikom, ki imajo radi zgodbe o odnosih in vsakdanjih dogodkih. Dobra je za branje, ko nočeš kaj preveč zahtevnega, ampak vseeno nekaj zanimivega. Super za na plažo, vlak ali avtobus.

Žana Mušič, 3. c

Vir fotografij: založbi Beletrina in Didakta

UREDNIKA SE POGOVARJA

V naši novi rubriki Intervju z urednico spoznavamo zaposlene, ki oblikujejo življenje v šoli, a jih pogosto poznamo le površinsko. Pogovori razkrivajo njihove navade, strasti in poglede na svet – tako kot jih vidijo sami.

Tokrat sem se pogovarjala s profesorico slovenščine Ano Ferk, ki jo poleg poučevanja odlikujeta ljubezen do gibanja in branja. V pogovoru je razkrila, kako usklajuje svoje interese, kaj ji pomenita gibanje in literatura ter kako gleda na sodoben svet, v katerem vse večjo vlogo igra tudi umetna inteligenca.

Vsak športnik nekje začne. Kaj vas je sprva navdušilo nad športom – se spomnite svojih prvih podvigov?

Že kot majhna deklica sem bila izjemno razigrana. Povsod me je bilo polno. Glede na to, da sem odraščala na vasi, smo otroci večino prostega časa preživeli zunaj, v naravi. Rada sem se gibala, imam pa srečo, da je moj oče športni tip človeka, zato me je že kot petletno deklico naučil smučati na bližnjem smučišču. To so tudi moji prvi spomini na šport – ko sem se, stara komaj pet let, sama smučala po progi, oče pa me je pri tem opazoval.

Ljudje se pri gibanju različno motivirajo. Ste bolj za rekreativno gibanje ali imate radi tudi kakšen izziv, tekmovanje?

Večinoma se zdaj s športom ukvarjam zgolj rekreativno, na primer z bivšimi soigralkami dvakrat na teden igramo odbojko. Si pa kdaj pa kdaj postavim tudi kakšen izziv. Lani sem se prijavila na globalni tek za dober namen Wings for Life, ki se ga bom udeležila tudi letos. Poleg tega sem prijavljena na vzdržljivostni pohod Po medvedovih stopinjah (v enem dnevu je treba prehoditi 64 km in premagati 2300 metrov nadmorske višine). Bomo videli, kako bo. **Ko se gibamo, si pogosto zastavljamo nove izzive.**

Ali imate kakšen športni cilj ali osebni izziv, ki bi ga še radi dosegli?

Konkretnega cilja nimam, si pa želim s športom ukvarjati vse življenje.

Med športom ima vsak svoj način sprostitve. Ali med gibanjem poslušate glasbo, podkaste ali imate raje tišino?

To je precej odvisno od športa. Med tekanjem in igranjem odbojke rada poslušam glasbo (tako, ki te celo malce dodatno motivira), med preostalimi športi pa ne. Takrat sem rada stoodstotno prisotna v trenutku in se pogovarjam z ljudmi, ki so zraven.

Gibanje in narava pogosto sprostita misli. Kaj vas najbolj privlači pri hoji v hribe – mir, gibanje ali pogled z vrha?

Pravzaprav vse, kar si naštel. Gre za neke vrste avanturo – nekam se odpelješ, hodiš, opazuješ naravo, prispeš na vrh, **uživaš v razgledih, se vračaš utrujen, ampak pomirjen in zadovoljen sam s sabo ...**

Vsak hrib ima svoj čar. Imate kakšen najljubši hrib ali pohod, ki vas vedno znova navduši?

Imam. To je moj domači "breg" – Ančnikovo gradišče. Nanj se povzpnem povprečno trikrat na teden, lani sem bila 120-krat. Ni se mi treba nikamor voziti, štartam od doma in sem v eni uri nazaj. Pa še dober trening je ...

Narava nam lahko pomaga najti notranji mir. Ali vam pohodi pomagajo razbistriti misli ali najti navdih za delo in druge aktivnosti?

Absolutno. Včasih potrebujem oddih od vsega, kar se v življenju dogaja, in čeprav bi se človek v takih trenutkih najraje ulegel na kavč in gledal televizijo, **se raje odločim za aktivnost. Po njej se počutim bolje, imam več energije in lahko nadaljujem delo, ki me čaka.**

Branje vas spremlja povsod. Katera knjiga vas je nazadnje tako "potegnila vase", da je niste mogli odložiti?

Že dolgo ni bilo nobene take. Nazadnje se spomnim Jančarjevega romana **In ljubezen** tudi, ki je bil lansko maturitetno čtivo. Krasno besedilo. **Nekatere zgodbe nas sproščajo, druge pa nas spodbudijo k razmišljanju.**

Ali imate raje takšne, ki vas sprostijo, ali tiste, ki vas izzovejo še dolgo po koncu?

V resnici imam rada oboje. Tudi jaz ne berem samo besedil, ki sodijo v literarni kanon, ampak včasih potrebujem tudi kaj takega, pri čemer mi ni treba pretirano razmišljati. So pa gotovo knjige, o katerih dlje časa premišlujem, tiste, ki pustijo trajen vtis.

Vsaka knjiga nosi svojo "lekcijo". Ali obstaja knjiga, ki vas je v življenju najbolj navdihnila ali vam je spremenila pogled na svet?

Da bi lahko rekla, da mi je knjiga spremenila pogled na svet, to ne. Že od malega rada berem, tudi različne žanre. Iz otroštva se najbolj spomnim knjig o **Harryju Potterju**, ki so me tako navdušile, da sem nestrpno pričakovala vsako nadaljevanje.

Deljenje dobrih knjig. Ali obstaja knjiga, ki jo pogosto priporočate dijakom ali prijateljem, in zakaj?

Vladimir Bartol: Alamut. Prosim, preberite in boste vedeli, zakaj. Literatura v sodobni obliki.

Kaj menite o e-knjigah in avdioknjigah – jih uporabljate ali raje ostajate pri klasičnih papirnatih knjigah?

Klasika je klasika. Ostajam pri tradiciji, zame mora biti vse napisano. Moji dijaki veste, da imam vse zapiske napisane na roko in tudi drsnic ne uporabljam rada. Moram pa povedati, da sem pred časom poskusila in si kupila bralnik, pa se ni obneslo. Vem pa, da so za nekatere ljudi gotovo e-knjige in zvočne knjige bolj praktične.

Vaša ljubezen do knjig in gibanja gresta z roko v roki. Kako ju povezujete v vsakdanjem življenju?

Enostavno. Čez dan sem v akciji, zvečer pa berem.

Hvala gospe Ani Ferk, da si je vzela čas in odgovorila na vprašanja.

Ana Cesar, urednica Glažovne

ZGODILO SE JE V APRILU IN MAJU

April je res tak poseben mesec, ker se narava končno zbudi iz zime, vse cveti in imamo občutek, da se začne nek nov začetek. Ampak april je tudi mesec, v katerem se je skozi zgodovino zgodilo ogromno pomembnih stvari – tako žalostnih kot tudi tistih, ki so spremenile svet na bolje. In iskreno, ko začneš malo raziskovati, vidiš, da zgodovina sploh ni dolgočasna.

4. april 1968 – atentat na Martina Luthra Kinga Jr.

Na ta dan je bil v ZDA ubit Martin Luther King Jr., eden največjih borcev za pravice temnopoltnih in za enakost nasploh. Njegov pristop je bil nenasilen, kar je še bolj poudarilo moč njegovih sporočil. Njegova smrt je sprožila ogromne proteste in žalovanje po svetu, hkrati pa je še bolj okrepila gibanje za človekove pravice.

12. april 1961 – prvi človek v vesolju

Jurij Gagarin je kot prvi človek poletel v vesolje z vesoljskim plovilom Vostok 1. Obkrožil je Zemljo in s tem dokazal, da vesoljski poleti niso več samo znanstvena fantastika. Ta dan je danes simbol začetka vesoljske dobe.

15. april 1912 – potop Titanika

Titanik, ena najbolj znanih ladij v zgodovini, je trčil v ledeno goro in potonil na svoji prvi plovbi. Umrlo je več kot 1500 ljudi, kar je bila ena največjih pomorskih tragedij. Po tem so močno izboljšali varnostne standarde na ladjah.

22. april 1990 – prve demokratične volitve v Sloveniji

To je bil res pomemben trenutek za Slovenijo, ker so bile to prve večstrankarske volitve po dolgem času enopartijskega sistema. Ljudje so prvič v resnici imeli več političnih možnosti, kar je bil velik korak proti demokraciji in kasneje samostojnosti.

27. april 1941 – ustanovitev Osvobodilne fronte

V Ljubljani je bila ustanovljena Osvobodilna fronta, ki je organizirala odpor proti okupatorju med drugo svetovno vojno. Danes je to tudi državni praznik – dan upora proti okupatorju.

6. april 1896 – prve moderne olimpijske igre

V Atenah so se začele prve moderne olimpijske igre. To je bil začetek tradicije, ki jo poznamo še danes in povezuje športnike z vsega sveta.

16. april 1889 – Charlie Chaplin

Rodil se je Charlie Chaplin, eden najbolj znanih igralcev nemega filma. Njegov lik "potepuha" je postal ikona filmske zgodovine.

23. april 1616 – William Shakespeare

Na ta dan je umrl Shakespeare, eden največjih dramatikov vseh časov. Njegova dela (npr. Hamlet, Romeo in Julija, Sen kresne noči ...) so še danes super znana.

21. april 1926 – kraljica Elizabeta II.

Rodila se je britanska kraljica Elizabeta II., ki je bila ena najdlje vladajočih monarhinj v zgodovini.

Če je april mesec prebujanja narave, je maj bolj mesec prehodov in pomembnih prelomnic v zgodovini. Dogajalo se je vse od velikih izumov do rojstev znanih znanstvenikov in umetnikov.

1. maj – praznik dela

Mednarodni praznik dela se praznuje v mnogih državah, tudi v Sloveniji. Povezan je z delavskimi pravicami in zgodovinskimi boji za boljše pogoje dela.

8. maj 1945 – konec druge svetovne vojne v Evropi (VE Day)

Na ta dan se je uradno končala druga svetovna vojna v Evropi. Ljudje so praznovali mir po letih grozot in uničenja.

9. maj 1945 – osvoboditev Ljubljane

Ljubljana je bila osvobojena med drugo svetovno vojno. Ta dan je še danes zelo pomemben za slovensko zgodovino.

9. maj 1950 – Schumanova deklaracija

Ta dogodek velja za začetek Evropske unije. Ideja je bila povezati evropske države, da bi preprečili nove vojne.

14. maj 1796 – prvi koraki cepljenja

Edward Jenner je izvedel prvo uspešno cepljenje proti črnim kozam. To je bil začetek moderne imunologije in eden največjih prebojev v medicini.

11. maj 1904 – Salvador Dalí

Rodil se je slavni nadrealistični slikar Salvador Dalí, znan po svojih "čudnih" in sanjskih slikah.

15. maj 1859 – Pierre Curie

Rodil se je Pierre Curie, znan znanstvenik, ki je skupaj z Marie Curie raziskoval radioaktivnost.

8. maj 1828 – Henry Dunant

Rojen je bil ustanovitelj Rdečega križa, ki je pomemben za humanitarno pomoč po vsem svetu.

30. maj 1814 – Mihail Bakunin

Rodil se je ruski filozof in revolucionar, ki je vplival na politične ideje 19. stoletja.

4. maj 1980 – smrt Josipa Broza Tita

Umril je Tito, pomembna politična osebnost nekdanje Jugoslavije, ki je močno vplivala tudi na slovensko zgodovino.

Maj je res poln pomembnih trenutkov – od znanosti do politike in umetnosti. Ko vse to pogledaš skupaj z aprilom, se kar zaveš, koliko stvari se je zgodilo v preteklosti in kako zelo so vplivale na današnji svet.

Zala Šinkić, 3. c

DATUMI MATURE

KOLENDAR SPLOŠNE MATURE

Datum	Predmet
29. 5.	SLOVENŠČINA
30. 5.	ANGLEŠČINA
1. 6.	PSIHOLOGIJA
2. 6.	SOCIOLOGIJA
3. 6.	GEOGRAFIJA
4. 6.	FILOZOFIJA
6. 6.	MATEMATIKA
10. 6.	ZGODOVINA
11. 6.	NEMŠČINA
12. 6.	FIZIKA
16. 6.	KEMIJA
18. 6.	BIOLOGIJA

13. julij 2026

Seznanitev kandidatov z uspehom pri splošni maturi

Od 13. do vključno 15. julija 2026

E-vpogledi v izpitno dokumentacijo in oddaja e-ugovora na oceno

KOLEDAR POKLICNE MATURE

Datum	Predmet
29. 5.	SLOVENŠČINA
30. 5.	ANGLEŠČINA
6. 6.	MATEMATIKA
9. 6.	DRUGI PREDMET
11. 6.	NEMŠČINA

Od 10. do 22. junija 2026

Ustni izpiti in četrti predmet

OPOMBA: V skladu z Okvirnim koledarjem splošne in poklicne mature lahko šola le izjemoma organizira ustne izpite 30. maja in 6. junija 2026.

8. julij 2026

Seznamitev kandidatov z uspehom pri poklicni maturi

11. julij 2026

Zadnji rok za pisno zahtevo po vpogledu v izpitno dokumentacijo na šoli

Glavna urednica: Ana Cesar

Oblikovanje in računalniška postavitve: Anže Škorjanec, pod mentorstvom profesorice likovne umetnosti Nataše Novak in informatike Sigrid Horvat

Mentorica in lektorica: Petra Križnik

Naslovnica: Danaja Artnik Šuster

Šolski center Rogaška Slatina
Steklarska ulica 1
3250 Rogaška Slatina
03 818 20 79
<https://scrs.si>

Maj 2026